

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

187. Quid si intra annum à celebrata synodo mortui sint, vel aliò commigrârint omnes 6. Examinatores, vel eorum aliqui, & interea habendus consursus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Trid. binis inter alias (quas quoque legere est apud Garc. n. 219. & 220.) declarationibus. Prima sic habet: *beneficia curata, quorum reditus adeo exigui sunt (specificatur hæc tenuitas in alia ejusdem congregationis declaratione. ad cit. c. 18. nempe fructus non excedentes 24. ducatos auri de camera) ut ea nullus idoneus requirat (& vel hinc nullus compareat) vel comparent in concursu presbyteri, ita rudes, ut neque vulgarem linguam calleant, Sanctiss. D. N. (scil. Gregor. XIII.) ex sententia Congregationis dixit (potius quam ut permittantur diu vacare) esse conferenda illis, quos inter omnes majoris literaturæ esse cognoverit Episcopus, eosdemque amplius erudiri curabit; ubi verò ob Dominos temporales, vel aliam justam causam concursus non esset liber, & fructus parochiales essent pingues, dicit, ponendos Vicarios, donec confervi possunt magis idoneis servatâ formâ Trid. Secunda declaratio sic habet: *Si Episcopus semel editum proposuit per concursum, & ex multis examinatis nullus repertus sit idoneus, licet Concilium non videatur necessario requirere editum per concursum, fuit tamen tutius judicatum aliud editum proponi, ut supra, & si nemo comparuerit idoneus, tunc alicui prævio examine sine concursu beneficium conferatur.**

Questio 186. Circa numerum Examinatorum synodaliū, quot eorum esse debeant?

Respondeo: in synodo constitui possunt plures, non tamen nimis multi, v. g. plures quam 20. Corrad. l. 3. c. 3. n. 29. citans Barb.) ad minimum autem 6. constitui debent, ita ut si pauciores deputati sint, non solum hujusmodi deputatio, sed & deinceps examen concursus habitum, etiam ab eorum tribus vel quatuor, sit nullum, quia vel hoc ipso factum contra formam à Tridentino præscriptam. Corrad. *ibidem*. Garc. p. 9. c. 2. n. 66. Quin etiam licet Examinatores maneat, donec in subsequente synodo deputentur novi, etiam si hæc synodus ultra annum differatur. Garc. n. 73. (neque enim pro forma requiritur, ut Examinatores singulis annis deputentur in synodo, modò post annum maneat saltem 6. Garc. n. 75. hoc ipso tamen, quo interea tot moriuntur, vel alio commigrant, ut non maneat amplius numerus senarius, aliorum quoque superstitum munus expirat. Corrad. *loc. cit.* n. 35. citans pro hoc Barb. & elaram S. Congreg. declarationem. Proinde non solum eligendi in synodo alii loco mortuorum, sed etiam de novo eligendi illi, qui supererant, vel alii loco illorum. Garc. n. 74. ubi etiam indicare videtur, satis esse, quòd qui supererant, relinquuntur, non sufficiens alios in illorum locum, uti videantur relinquui, si solum in locum mortuorum sufficiantur alii.

Questio 187. Quid igitur faciendum, ubi intra annum à celebrata synodo mortui, vel aliò commigrarint omnes 6. illi Examinatores, aut eorum aliqui; interea verò vacet parochia aliqua per concursum conferenda intra eundem annum?

Respondeo: in primo casu posse Episcopum per seipsum absque celebratione synodi, adhibito tamen consensu Capituli, deputare alios Examinatores, non tamen pauciores quam sex, & ex iis dein eligere tres ad minimum ad examen concursus secum perficiendum. Corrad. *Lehren. Fori Benef. Pars 1.*

*rad. lo. cit. sub n. 35. Lott. l. 2. q. 31. n. 71. Relaxatur enim rigor juris, ubi ob impossibilitatem (qualem in dicto casu facit necessitas illa præcisa, seu cui aliter opportunè succurri non potest, dum ex una parte collatio parochiæ moram non patitur; ex altera verò Episcopus non teneatur, ut Lott. n. 72. vel etiam non possit intra eundem annum bis habere synodum, ut Garc. n. 71. & Corrad. n. 35. & etiam tantisper, donec synodus habeatur, alium examinatore synodalem substituere nequeat, ut habet S. Congreg. apud Garc. n. 81.) servari non potest, & ubi forma exacta impleri nequit, sufficit actum fieri eo modo, quo potest. Tiraq. de legibus connub. gl. 16. n. 6. Paris. l. 7. q. 5. n. 19. apud Garc. num. 71. ac per consequens jam non servatâ formâ illâ aliàs per Trid. præscriptâ, quoad assumendos Examinatores non nisi ex iis, qui in synodo ab Episcopo electi, & ab eadem synodo approbati, nõ vitiat secutum examen. Corrad. *loc. cit.* Paris. l. c. n. 17. allegans alios. Illud nihilominus vi decreti Clem. 8. quod per modum responsi & rescripti datum Episcopo Civitateni recitant Corrad. *loc. cit.* Leo in thes. fori Eccl. p. 2. c. 3. n. 25. Massob. in praxi habendi concursum requisito. 12. d. 3. servandum Episcopo, ut Examinatores illos defumat ex antiquis Examinatoribus synodalibus, sive qui in anterioribus aliquando synodis fuere deputati Examinatores, si supersint; & si non supersint, amplius sex eorum, sumat quotquot eorum supersint, addendo illis de novo tot alios, ut numerus senarius compleatur; & si nulli ex illis antiquis supersint, omnes novos assumat. Porro si post annum à celebrata synodo defectus est Examinatorum synodaliū, id jam imputabitur Episcopo, agétque is jam formaliter contra formam à Tridentino decretam, & consequenter irritus erit concursus, cum elapso anno à celebrata synodo, Episcopus mox possit & debeat habere novam synodum, & in ea constituere Examinatores. Lott. *cit.* q. 31. n. 73. Garc. *loc. cit.* n. 92. Corrad. *loc. cit.* citans Barb. de potest. Episc. in addit. ad alleg. 60. n. 49. proceditque id ipsum, etiam si elapso anno isto Episcopus novus primò advenisset, cum tempus, nimirum annus, habendi synodum non currat à die obtenti Episcopatus, sed habitæ ultimò synodi. Corrad. *ibid.* Garc. n. 93. Unde jam, licet Examinatores semel deputati in synodo, quamdiu eorum adhuc supersint 6. maneat, munusque suum exercere possint, donec synodus alia celebretur, etsi hæc ultra annos aliquot differatur, contra quod præcipit Tridentinum, Corrad. *loc. cit.* si tamen deficiente eorum numero senario elapso anno, Episcopus assumat reliquos de novo redintegrando, etiam dictum numerum per subrogationem aliorum novorum, absque habitâ nova synodo, in qua isti confirmati, & hi de novo deputati, concursus foret nullus. Corrad. *loc. cit.* citans Barb. verumtamen dicta Episcopi culpa & negligentia nullum præjudicium creat patronis laicis Ecclesiarum parochialium, præsentatisq; ab ipsis legitime, quoad jus ad rem per legitimam præsentationem iis quæsitum, dum hi examinati per Examinatores non synodales instituti sunt: etsi enim, ut habet resolutio Rotæ in una Casalensi parochialis 9. Novembr. 1597. coram Seraph. quam vide apud Garc. n. 95. & Corrad. *loc. cit.* invalida sit talis institutio ob non servatam formam Trid. præsentatio tamen valida fuit, præsentatòque verè quæsitum jus ad parochiam; quod ipsum censetur ei præservatum per clausulam: *modò non sit alteri**

ius questum, sed neque presentatio talis annullatur per constit. Pii V. utpote quæ non loquitur de patronis presentantibus, sed de provisione facta ab Episcopis aliisque inferioribus, ac proinde Rota talem presentatum instituit servatis servandis per *Clem. Auditor. de rescript.* ut ait *Garc. n. 95.* ex sententia DD. in c. si confirmationes, de elect. in 6. Neque obstat, quod talis presentatus institutus ab Ordinario sine examine facto ab Examinatoribus synodaliibus se ingesserit in administrationem ante validam institutionem, & sic incidit in pœnas. c. avaritia, de elect. in 6. quia cum esset in possessione vigore institutionis Ordinarii, cessat pœna *cap.* tum ratione bonæ fidei, tum quia in materia pœnali qualibet causa colorata excusat. *Decius consil. 452. n. 12.* & *Gloss. in c. fin. de elect. in 6.*

2. Respondeo nunc ad secundum: quamvis si ex 6. Examinatoribus aliqui intra annum mortui aut aliàs absentes sint, totam facultatem examinandi unà cum Episcopo & Vicario (Garcias habet: vel Vicario) spectabit ad superstites eo anno durante, etiam si tantum unus superesset. *Corrad. loc. cit. n. 34.* *Garc. loc. cit. n. 69.* qui etiam ait id conforme Concilio. Elapsò tamen isto anno, cum, qui supersunt infra numerum senarium juxta dicta *quest. preced.* non sint amplius synodales Examinatores, fieri legitime examen non poterit, nisi in nova synodo, seu Examinatores novi deputentur, sive ii omnes sint novi, sive partim sint ex iis, qui jam olim fuerunt Examinatores. Sequitur ex dictis *respons. preced.* Estque contra *Lott. cit. q. 31. n. 84.* ubi ait: si adhuc supersunt tres ex deputatis in priore synodo examinadoribus, etiam auno elapsò à priore synodo, cum his habendo examen videri satisfactum formæ præscriptæ à Concil. Tridentino.

Questio 188. Quid in dictis casibus possit capitulum sede Episcopali vacante?

1. Respondeo posse capitulum seu ejusdem Vicarium sede Episcopali vacante, dum post annum elapsum ab ultima synodo habitâ adhuc remanent 6. Examinatores in ultima synodo deputati, legitime habere concursum cum illorum tribus. Neque etiam teneri post dictum annum elapsum habere synodum (uti ad id vi Tridentini tenetur Episcopus) si hanc habere non potest, nisi pro casu necessitatis, cui aliter provideri nequit, ut vult *Lott. cit. quest. 31. & 83.* siquidem non est necessitas talis habendi synodum in ordine ad deputandos Examinatores pro habendo concursu, si hunc, existentibus eorum adhuc sex, cum eorum tribus habere potest.

2. Respondeo secundo: si verò elapsò anno isto non amplius extent dictorum Examinatorum sex, legitime habere concursum nequit, nisi prius in synodo ad hoc congregata, 6. constituerit Examinatores, quia in hoc casu, cum ex una parte non extent amplius Examinatores synodales (ii enim qui fortè adhuc supersunt, non sunt jam amplius hoc ipso Examinatores synodales juxta dicta paulo ante ad questionem) ex altera parte capitulum potestatem habeat celebrandi synodum (ut absolute docet *Garc. loc. cit. n. 64.* & docere videntur plerique, qui tenent synodum diœcesanam cogere, esse de Lege jurisdictionis Pavin. de off. & potestate Capituli sede vacante p. 1. q. 7. n. 3. *Henr. Bortæ. de synodo Episcopali p. 1. q. 4. n. 40.* apud *Lott. n. 77.* aut certè si non ad effectum decernendi statuen-

dique generaliter & universaliter super statu diœcesis, saltè pro casu necessitatis alicujus præcisè occurrentis, & in specie deputandorum hic & nunc necessariò Examinatorum synodaliũ, ut *Lott. loc. cit. à n. 80.*) imputabitur jam ipsi Capitulo, agiturque ab eo formaliter contra formam à Trid. præscriptam, adeoque nulliter, si non ilico curaverit convocari synodum, vel ex hac præcisè causa deputandi novos Examinatores, ut *Lott. n. 84.* (à quo tamen in hoc postremo dissentit *Garc.* juxta relata ex eo supra, quod censetur necesse deligi legitimos Examinatores in synodo formali & vera, quam ait non esse illam ex dicta solum causa congregatam) & in ea Examinatores delegerit. Est quoque in tantum responsio nostra contra *Loterium*, in quantum is *loc. cit.* tenet, si ex antiquis Examinatoribus etiam post elapsum annum à celebrata ultimò synodo superfuissent adhuc tres, posse cum iis solis legitime adhuc haberi examen concursus.

Questio 189. An, & qualiter præstatio juramenti, quæ Examinatoribus injungitur vi verborum Tridentini cit. c. 18, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se quacunq; affectione postpositâ fideliter minus suum executuros, &c. cum tactu Evangeliorum, sit de forma, ita ut si omittatur, examen & concursus per eos habitus sit omnino nullus?

1. Respondeo ad primum affirmative. *Card. de Luc. de paroh. d. 3. n. 4.* *Garc. p. 9. c. 2. n. 354.* *Lott. l. 2. q. 31. n. 92.* *Corrad. l. 3. c. 4. n. 26.* conformiter ad plures S. Congreg. declarationes.

2. Respondeo secundo: hoc juramentum præstari solere publice in synodo, dum mox, ut electi & denunciati Examinatores presentes, singuli à Magistro cæremoniarum vocati & deducti in manibus Episcopi illud emittunt. *Corrad. loc. cit.* apud quem, uti & apud *Garc. loc. cit. n. 357.* vide hujus juramenti formulam. *Lott. num. 95.* dicto loco & tempore præstandum illud probat ex eo, quòd Concilium immediate post requisitas in Examinatoribus qualitates illud adjiciat, adeoque sicut illa sunt excurienda in ipso deputacionis actu, ita eodem tempore præstandum juramentum, virtutè copulæ, sub qua est continuata oratio. *Garc. verò n. 356.* censet id expedire quidem, non tamen esse necessarium. idem tenet *Corrad. loc. cit.* nimirum tempus, quo præstari debeat, non esse de forma, sufficereque ut præstetur, antequam fiat concursus, etiam extra synodum, & in manibus Notarii, per cujus attestacionem illud probari sufficit, cum consilium solum dicat: *Examinatores jurent.*

3. Respondeo tertio præstandum juramentum illud tactis Evangeliiis, ita ut hoc non factò, non servetur forma Concilii. *Garc. num. 358.*

4. Respondeo quarto sufficere juramentum illud semel & generaliter de fideliter exercendo munere Examinatoris esse præstitum, & opus non esse, ut præstetur in quolibet concursu. *Card. Luc. ad Trid. d. 32. n. 8.* *Lott. n. 94.* *Garc. n. 359.*

* * *

Questio